

ЕРИК СИМОН НАБЛЮДАТЕЛЯТ

Превод от немски: Дорина Йосифова, 1986

chitanka.info

Абстрахирайки се от малкото изключения, все пак много по-интересно е да се пише и чете за същества, подобни на човека както на външен вид, така и по психологическа нагласа. Мисля, че това е причината по страниците на разказите и романите да преобладават човекоподобните извънземни.

Р. Г. Подолни
„Фантастична
етнография и етнографска
фантастика“

„Кой е чувал за марсианци, които да НЕ са предприемали нашествия?“ — „Никой. Признавам, че моят случай е напълно невероятен.“

Рей Бредбъри
„Бетонобъркачка“

Мощен удар разтърси космическия кръстосвач. Натоварени за части от секундата до границата на допустимото, подсилените носещи плоскости от галактична астрониева сплав изстенаха. По лицето на Гай Тандър обаче не трепна ни един мускул и нищо не издаде свръхчовешкото напрежение, с което работеше умът на астрогатора.

— Попадение в сектор 9 — извика дрезгаво лейтенант Флечър. — Енергийният удар е пробил екранировката! В сектор 9. Радиационната защита...

— Сектор 14! — заповяда енергично Гай Тандър. — Поемете огнева позиция 9а! Сектор 15, поемете огнева

позиция 9б и 9г! Сектор 4, поемете огнева позиция 9в и резервната екранировка на сектор 9!

Дежурните по сектори докладваха по мултикомуникатора за изпълнението на заповедта. Астрогаторът прецени стратегическото положение и светкавично взе решение. Уредите показваха, че теранската флота бе загубила почти половината от кръстосвачите си. А дванадесетте земни разузнавателни кораба останаха незасегнати, въпреки че не бяха оборудвани с тета-поле, екраниращо енергийните удари. Тези кораби бяха предназначени за разузнаване и планетарни войни, с тях не можеха да излязат срещу свръхмощната регилианска флота.

— Хиперонното оръдие — в бойна готовност! Курс към Ксартис. Веднага след пробива на противниковия фронт — хиперскок!

— Сър, няма достатъчно енергия за хиперскок — вметна капитан Шнайдер от командния пулт на пространствените деформатори.

— Кръстосвачите с недостатъчно енергия да изключат екранирането в случай на нужда. Трябва да върнем флотата в планетата-крепост на всяка цена.

— Как... как без екраниране ще пробием фронта на ригелианците? — лейтенант Флечър се втренчи уплашено в астрогатора.

— Трябва да рискуваме. И без това нямаме какво да губим — каза Гай Тандър спокойно. — Ясно ви е, нали, лейтенант? Трябва да предупредим Земята.

Влакът спря и младият мъж вдигна поглед от четивото си. Надзърна през прозореца и установи, че още не е пристигнал. Тъкмо искаше да се посвети отново на вълнуващите приключения на Гай Тандър, когато двама пътници влязоха в купето, в което седеше сам до този момент. По-възрастният от двамата, едър баварец на 40–50 години, каза:

— Добра среща. Свободни ли са местата?

Младият мъж кимна мълчаливо, което беше и поздрав, и отговор, свали от отсрещната седалка краката си, обути в обезформени в коленете джинси, и ги пхна в кафявите си велурени обувки, оставени на пода. Вторият пътник каза „Добър ден“ и отговорът беше пак едно мълчаливо кимване. По-възрастният качи двата си куфара на багажника, седна до младия мъж и избърса с карирана носна кърпа потта от плешивата си глава, обградена с тънък венец от тъмносива коса. Другият седна на седалката срещу него — около тридесетгодишен, облечен в безупречен светлосив костюм и риза на бели и светлосини райета. Въпреки модната, крещящо пъстра вратовръзка на вид бе твърде невзрачен, дори скучен — през този сезон безброй мъже изглеждаха така. Единственият му багаж бе черно дипломатическо куфарче, което го издаваше, че пътува в командировка и е попаднал в един от влаковете на федералните жп линии.

Мястото срещу почитателя на Гай Тандър остана свободно и той разположи там краката си, след като ги измъкна от обувките. Сетне продължи да чете. След около час влакът щеше да пристигне в Регенсбург и той искаше дотогава да прочете разказа до края, защото последващия ден щеше да се продава следващият брой на списанието, 274-то продължение на приключенията на астрогатора Гай Тандър, адмирал на теранската флота, вицерегент на Ериданската империя и президент на Соларната федерация.

Флотилията се бе отправила към планетата-крепост Ксартис. В командната централа на „Куин ъф Тарнтис“, флагманския кораб на теранската флота, Гай Тандър бе събрал командния щаб на флотата. Освен адмирал Тандър, капитан Шнайдер, майор Дьо ла Кроа, д-р Картър, д-р Гонсалес и лейтенант Флечър присъствуваха и командирите на другите космически кръстосвачи, както и капитан Сибил Форест от седми разузнавателен кораб.

— Не мога да разбера как ригелианците проникнаха през тета-полетата и унищожиха седем наши кръстосвача. Досега не се е случвало вражески оръдия да засегнат екранирането ни — каза д-р Гонсалес.

— Бяха унищожени само шест кръстосвача със защитно поле — майор Дьо ла Кроа поправи физика. — Седмият, „Фотон“, летя без екранировка, за да се пести енергия за хиперскока. Все пак странно е, че тъкмо разузнавателните кораби не бяха засегнати. Не мога да си го обясня.

— Разузнавателните ни кораби трябва да са им легнали на сърцето — отбеляза Гай Тандър замислено. — Това за сърцето го казвам, разбира се, в преносен смисъл — тези проклетите ригелианци просто нямат сърца.

— Какво в НАШИТЕ кораби би заинтересувало ригелианците? — осведоми се Сибил Форест.

— Е, не толкова корабите. Но може би екипажът.

Членовете на съвета млъкнаха в недоумение и астрогаторът продължи:

— Смятам, че на борда на някой от нашите кораби има човек, когото враговете ни не искат да изложат на опасност, във всеки случай много полезна за тях личност. Щом като ригелианците можаха да пробият тета-екраните, значи са научили принципа на екранирането. Но от кого? Как мислите, лейтенант Флечър?

Лейтенантът се втрени уплашено в астрогатора.

— Искате да кажете... някой шпионин, сър?

— Точно така.

Сякаш избухна бомба от антивещество. Първа се опомни Сибил Форест.

— Гай, та това е абсурдно! — извика, забравила всички правила на дисциплината. — Никой човек не би се съгласил да помага на тези изверги! И никой ригелианец не може да се скрие на някой от корабите ни. Те се различават толкова много от нас! Бихме го разпознали веднага.

— В ригелианската Велика империя няма само ригелианци — отвърна Гай Тандър.

— Адмиралът е прав — каза д-р Картър. — Във властта на ригилианците се намира и Фферра II, а фферранците имат поразителна прилика с хората. Вярно,

че по принцип са все още диваци, но за ригелианците не е пречка, щом става въпрос за победа или поражение.

— Но все пак трябва да има някакъв отличителен белег! И вие като ксенолог следва да знаете — подхвърли майор О'Брайън от космическия кръстосвач „Херълд ъф сол“.

Всички погледнаха с надежда към д-р Картър.

— Има един. Фферранците са с по пет резци — и горе, и долу. Не четири като нас, а пет.

— И никаква друга разлика? — поиска да разбере капитан Шнайдер.

— Поне видима — не.

— Все пак щяхме да забележим, ако са ни пробутали някой от тези фферранци — каза майор О'Брайън.

— Обръщали ли сте внимание дали поверените ви хора имат по четири резци на всяка челюст? — осведоми се Гай Тандър.

— Не, разбира се, че не. Но...

— Ето, виждате ли, и аз не съм проверявал. — Но това е ужасно! Значи в някой от корабите ни има шпионин, враг! И никой не е знаел! — лейтенант Флечър, изглежда, не можеше да свикне с тази мисъл.

— Всъщност защо само в един от корабите? — подхвърли ксенологът. — Откъде можем да знаем колко от тях са препратени нелегално другаде? В щабове, в стопанските и изследователските ни централи, из цялата федерация?

Някаква мисъл проблесна в главата на младия мъж, той отпусна списанието и изгледа подозрително двамата си спътници. Повъзрастният до него унищожаваше бавно, но без прекъсване цяла грамада сандвичи със салам. Поклонникът на Гай Тандър отново свали краката си от седалката, пъкна ги в обувките и се наведе, за да завърже връзките им. Погледна крадешком нагоре към хранещия се. При него всичко бе наред — имаше четири резци, не пет. Успокоен, младият

мъж отново се събу и сложи краката си на старото им място. Тогава погледът му попадна върху другия пътник, който четеше „Щерн“.

— И вие ли пътувате за Регенсбург? — попита го той.

Командированият, или какъвто и да бе, вдигна очи от списанието.

— Моля, какво казахте?

— Питам дали и вие пътувате за Регенсбург.

— Да, разбира се. Защо питате?

— Просто така.

— Хм.

Безупречният господин пусна списанието и се усмихна на младия мъж подчертано дружелюбно като на някой луд, когато се надяваме той да се окаже безобиден.

Младият мъж схвана безсмислието на глупавия си въпрос, защото Регенсбург бе следващата гара, а влакът не продължаваше по-нататък. Но поне го беше накарал да отвори устата си и разбра, че резците му са четири. После продължи да чете.

— Не вярвам — каза майор Дьо ла Кроа. — Ако действително бяха много, щяхме да забележим поне един с пет резци.

— По пет горе и долу, тоест общо десет — подхвърли д-р Картър.

— Не това е от значение. Поне веднъж все някой от фферранците щеше да се издаде. Нали като си отвори устата, всеки може да види колко резци има.

— Така е, но това никому не прави впечатление. И не бие на очи именно защото е съвсем обикновен и несъществен белег. Подсъзнанието може би регистрира нещо подобно, но не насочиш ли съзнателно вниманието си към това, то си остава там. Искам да кажа — в подсъзнанието — отвърна д-р Картър.

Да, така е, мислеше младият мъж във влака за Регенсбург. Нещо го бе обезпокоило, но не можеше да каже какво. Беше като сън, който си забравил, щом си се събудил, но е оставил някакво странно чувство. Опитваш се да си спомниш, а не можеш. Нещо му бе направило

впечатление, нещо необичайно, но какво? Сигурно само си въобразяваше. И все пак...

— Във всеки случай трябва да търсим шпионина първо във флотилията. — Гай Тандър прекрати разискванията. — За психологически разсъждения ще има време по-късно. Иначе в скоро време няма да остане никой, който да предупреди Земята, разбирате какво искам да кажа. За щастие знаем приблизително къде да търсим фферра-неца.

— В разузнавателните кораби — уточни капитан Шнайдер.

Симпатичната Сибил Форест, която единствена от присъстващите беше от разузнавателен кораб, му се усмихна демонстративно и откри искрящите си бели зъби. Имаше осем резци, както подобава на достойните дъщери на Земята. Сините ѝ очи блестяха.

— Добре, капитан Форест — каза развеселен Гай Тандър, който бе забелязал това. — Знаем, че вие...

Внезапно младият мъж трепна. Сега вече знаеше какво бе ТО! Като прочете изречението за сините очи на Сибил Форест, изведнъж му просветна. С мъка се сдържаше да не извика. Но спътниците му бяха забелязали неговото вълнение.

— Доста увлекателен роман, а? — осведоми се по-възрастният. Все още със списанието в ръце, командированият наблюдаваше младия мъж с умерен интерес. Погледите им се срещнаха и читателят на романи се взираше като омагьосан в жълтите очи на другия. В ЖЪЛТИТЕ му очи!

— Моля? — обади се командированият с въпросителна нотка в гласа.

— Нищо — отговори младият мъж разсеяно. — Нищо. Извинете.

— Няма за какво да се извинявате — каза командированият и като че ли по лицето му за миг пробягна тайнствена усмивка, след което отново се скри зад списанието.

— Жена ми също чете много — сподели по-възрастният мъж. — Не толкова криминални романи, колкото нещо за душата, нещо с графове и барони, нали разбирате. Не са за мен тези неща. Вие как мислите?

— Да. Разбира се. Имате пълно право — отговори механично читателят на научна фантастика, без да вниква в смисъла на думите. Трескаво премисляше какво да направи. В срещуположния ъгъл на купето седеше мъж с жълти очи. Наистина само ирисът бе жълт, но не с онзи жълтеникав оттенък на кафявите или зелените очи. Не, човекът със светлия костюм и обикновеното лице имаше очи с чист, яркожълтият и лек оранжев нюанс. Няма хора с такива очи! Младият мъж вече беше напълно сигурен — това бе извънземно същество, шпионин, наблюдател или кой знае какъв, във всеки случай пришълец, а НЕ ЧОВЕК. Но какво, какво да прави сега?

Дали да му го каже направо? Не, това щеше да е най-глупавото, което можеше да направи. В най-добрия случай той щеше да офейка. А да не говорим за другото — кой може да каже на какво е способен един извънземен?

Да уведоми полицията? Или армията? Беше чел достатъчно, за да знае, че подобни неща са безсмислени. Никой не би му повярвал, щяха да предположат всичко друго — примерно, че се подиграва с тях или че е откачен, само не че казва истината. Винаги става така в подобни истории. Героите в тях извършват нещо героично, и то разчитайки единствено на себе си. В повечето случаи, това произтича от характера на ситуацията и от характера на героите. Младият мъж осъзна с болка, че не му хрумва абсолютно нищо героично. Сигурно причината бе в характера на ситуацията.

Накрая реши просто да не предприема нищо. Това противоречеше на всичко, което беше чел някога — на нито един герой не би хрумвало подобно нещо. Но колкото повече мислеше, толкова по-примамлив му се струваше този абсурден вариант. Не се сецаше за нищо по-добро, колкото и да премисляше, за нищо по-добро от изчакването.

И той зачака. От време на време поглеждаше към непознатия, чието лице бе скрито зад списанието. Същевременно се бе втренчил в романа, но не беше в състояние да чете — в края на изречението вече бе забравил началото, нямаше никакъв смисъл... Понякога прочиташе

някои пасажи по два или три пъти, без да забележи, понякога по невнимание пропускаше цели изречения и мислите му се въртяха в кръг.

Тогава обаче се случи ето какво: непознатият остави списанието, стана и излезе от купето. Младият мъж понечи да го последва, но му хрумна нещо друго и се обърна към втория пътник, който междувременно бе изял всичките си видими запаси от сандвичи и се бе заел да бели един портокал, като действуваше много внимателно и старателно.

Младият мъж пропусна обръщението и каза полугласно:

— Видяхте ли? Онзи мъж — познавате ли го? — Посочи с глава към мястото, където седеше допреди малко непознатият, сякаш все още беше там.

— Не, а вие? — отговори дебелият, изненадан донякъде от внезапната разговорливост на по-младия, и се посвети отново на ритуала по беленето на портокала.

— Нищо ли не ви направи впечатление в него? — настояваше читателят, а по-възрастният прехвърли портокала в лявата си ръка, като с дясната извади карираната кърпа, избърса челото и темето си и после каза:

— Не, всъщност нищо. Възелът на вратовръзката му е малко накриво, ако това имате предвид. Но...

— Възелът на вратовръзката! Той има ЖЪЛТИ ОЧИ, разбирате ли? Жълти очи! Знаете ли какво означава това? Той не е човек, а екзотерист? Разбирате ли? Извънземен наблюдател! — каза младият човек възбудено и доста силно.

— Какво говорите! — отвърна по-възрастният и синьо-сивите му очи го погледнаха учудено. — Наистина ли мислите така? А това... екзо... какво е то всъщност? Всичките ли имат жълти очи?

В този момент вратата се отвори и съществото със светлия костюм влезе в купето. Младият мъж тъкмо се готвеше да отговори на поразително наивния, дори глупав въпросна по-възрастния, обаче наведе глава и отново се вторачи мълчаливо в буквите, които описваха галактическите подвизи на астрогатора Гай Тандър. Но господинът с портокала каза силно и ясно:

— Прав сте, той действително има жълти очи. Странно — обърна се към притежателя им: — Не се засягайте, ама вие наистина

ли сте екзорц... пфуй... извънземен наблюдател?

Младият мъж го каза.

Читателят на научнофантастична литература замря пред това поразително невежество и неспособен да измисли нещо свястно или поне да вземе някакво решение, очакваше скандала. Непознатият с оранжево-жълтите очи погледна първо към по-възрастния, после към младия мъж и се усмихна меланхолично.

— Извинете — каза той, — не исках да стане така... Наистина всичко е много смешно. Вие сте първият, комуто хрумва подобна... Извинете, моля. — И преди още младият мъж да се съвземе от шока, непознатият извади бяла кърпа от вътрешния джоб на безупречния си светлосив костюм и посегна с нея към лявото ри око. Ефектът бе поразителен. Сега дясното око на непознатия бе жълто с лек оранжев оттенък, лявото — съвсем обикновено, сивозелено. Изглеждаше още по-зловещо, но в злокобния му вид имаше и нещо гротескно, затова не беше толкова страшен. Непознатият показа на двамата си спътници разгънатата кърпа и те я разгледаха — по-възрастният с любопитство, а по-младият със странно спокойствие — бе изпаднал в състояние, в което вече нищо не можеше да го учуди или развълнува, като че ли беше под въздействието на силно успокоително лекарство.

В бялата кърпа падна малко, кръгло, оранжево стъкълце.

— Контактна леща — обясни облеченият в сиво пътник. — Вече имах неприятности заради нея. Но какво да правя? Без контактни лещи не виждам добре, а нямам очила. Обикновено нося безцветни лещи, но завчера изгубих едната и трябваше да сложа тази. Направиха ми ги преди почти две години като допълнение към един карнавален костюм. Обикновена шега, нищо повече. Извинете.

Тъй като другите двама мълчаха, той сложи отново контактната леща на лявото си око и продължи, сега вече обръщайки се направо към читателя на научнофантастична литература:

— Знаете ли, на повечето хора въобще не прави впечатление. Всеки си има грижи, нали? Неколцина все пак забелязаха и е доста неприятно, за мен, искам да кажа, като ме зяпнат така. Но вие, мисля, сте първият, комуто хрумва подобна мисъл. Че съм... как го казахте? Екзотерист. Ако не се лъжа, това означава, че съм марсианец или нещо подобно. Наистина странна мисъл. Но, разбира се, аз самият съм си виновен.

— Какво искахте да кажете, с това „екзотерист“? — осведоми се възрастният плешив господин, който все още белеше портокала си със завидно търпение. Произнесе „екзотерист“ като старателен отличник, който е научил чужда дума и иска да покаже знанията си.

— Разбира се, това са глупости — каза младият мъж нервно, искаше този досаден старик да онемее или самият той да е много далеч отгук. Положението и без това бе доста неловко.

На същото мнение беше явно и виновникът за тази ситуация и за да изглади създалото се впечатление, се опита да придаде на разговора теоретична насока.

— Вижте, ако имах кафяви очи като вашите — обърна се той отново към по-младия, — тогава цветът на лещите нямаше да се откроява толкова много. Но аз имам много светли очи, също като вас — сега се обърна към по-възрастния пътник, — също като вашите сивосини очи.

— Но аз не нося очила — подхвърли той. — Снаха ми обаче носи, късогледа е. Има едни такива модерни очила с големи кръгли стъкла. И вие ли сте късоглед?

— Да — заобяснява командированият малко неохотно, — и без лещите не мога да се оправям. Всъщност не е странно да сметнат някого за „екзотерист“, за тях напоследък се говори много. Въпреки че аз лично не вярвам в това.

— В кое? — попита младият мъж.

— В съществуването на екзотеристите. Особено пък на извънземни наблюдатели. Знаете ли, и аз съм чел няколко такива книжки, но ми се струва доста невероятно.

Поклонникът на научнофантастична литература се почувствува задължен да оспори твърдението, и по този начин се отдалечаваше от безславните събития през изминалите минути.

— Трябва да признаете, че и на други планети може да има цивилизации. Дори учените го казват.

— Цивилизации — да — отстъпи костюмираният, — но едва ли такива, които да изпрацат шпиони на Земята. А и защо? За да завладеят планетата ни? Абсурд! Дори да бяха толкова безразсъдни като нас. На този, който е преодолял междузвездното пространство, не е необходимо да отнема каквото и да е от другите същества. Не съм астроном, но имам известна представа за разстоянията между звездите.

Междузвездният шпионаж и разни други подобни, това е просто невероятно.

— Не знам, но все пак онези горе биха могли да изпратят някого — каза по-възрастният мъж, който най-последно бе обелил портокала си и вече го ядеше парче по парче. — Но защо трябва да е шпионин? Може би ще изпратят просто някой да види какво има тук? Искам да кажа, без лоша умисъл, нали и това е възможно? Само за да разберат какво мислим, дали сме подходящи за тях, подходящи партньори. Мисля... Но след малко пристигаме. Трябва да се приготвяме.

Междувременно влакът действително бе наближил Регенсбург и постепенно намаляваше скорост. Всеки момент трябваше да пристигнат на гарата. Тримата пътници се приготвиха — понаместиха нещата в куфарите и чантите, облякоха палтата си. Бяха загубили интерес към започнатия разговор. Всеки щеше да тръгне по своите си работи. Когато влакът спря на гарата, младият мъж и командированият от Бохум си казаха обичайното „Довиждане“ и излязоха от купето. Плешивият възрастен господин се суетеше още около багажа си. След като най-последно успя да свали и втория куфар от багажника, забеляза списанието на отсрещната седалка. Взе го, разлисти го и после внимателно го сложи в един от куфарите. Бръкна в страничния джоб на жакета си, извади малко, кръгло огледалце, пъкна го пак там и излезе от купето. Всичко беше наред — сивосините контактни лещи бяха на мястото си и никой не можеше да предположи, че прикриват оранжевожълтите му очи.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.